

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				Azmoon.medu.ir			
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
		نمره					

۲	درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید الف) استفاده از کلمات «این» یا «آن»، نشان دهنده‌ی پی‌بردن به وجود چیزی است. ب) دکارت، یافتن مصداق‌های علت و معلول را نیازمند تجربه و آموزش نمی‌داند. ج) بر اساس دیدگاه ابن‌سینا درباره عشق، حتی یک پرنده هم عاشق است. د) از نظر اوگوست کنت، نگاه فیلسوفان به جهان و هستی، ناظر به واقعیت است. ه) فیلسوفان مسلمان، راه کسب معرفت را منحصر به عقل نمی‌دانند. و) نظام نوین فلسفی مسلمانان، صرفاً دربردارنده‌ی اندیشه‌های افلاطون و ارسطو است. ز) آخرین دیدگاه‌های فلسفی ابن‌سینا، در کتاب «انصاف» بیان شده است. ح) علامه طباطبایی، کتاب «بدایه الحکمه» را برای تدریس فلسفه در سطوح اولیه نوشت.	۱
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. الف) رابطه موضوع و محمول در حمل «ممتنع الوجود» بر «مربع سه ضلعی»، است. ب) پذیرش غایت‌مندی جهان فقط با قبول امکان‌پذیر است. ج) افلاطون، برای اشاره به ذات خداوند، از تعبیر استفاده کرده است. د) موجودات عقلانی، حقایق اشیاء را از طریق دریافت می‌کنند. ه) از نظر فیلسوفان مسلمان، بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات، است. و) سهروردی در دسته‌بندی جویندگان معرفت، کسی را که هم عارف و هم فیلسوف است، می‌نامد. ز) در فلسفه صدرایی، که محور فلسفه مشائی بود، و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بود، به هم می‌رسند. ح) کتاب‌های «شیعه» و «رسالت تشیع»، حاصل مذاکرات علامه طباطبایی با بوده است.	۲
۱,۲ ۵	گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) شکل‌های زیر به ترتیب بر حسب ذات خود، چگونه هستند؟ شکل دوم (۲) واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود شکل اول (۱) ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود ب) عبارت‌های «پیدایش جهان، اتفاقی بوده است» و «رنگ پوست خرس قطبی، به طور اتفاقی با محیط سازگار شده است» به ترتیب بیانگر کدام معنای اتفاق است؟ (۱) نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت‌مندی (۲) نفی سنخیت - نفی وجوب علی و معلولی ج) کانت، ضرورت وجود خداوند را از چه طریقی اثبات کرد؟ (۱) تجربه‌های شخصی درونی (۲) وجدان اخلاقی د) از نظر ابن‌سینا، رسیدن شیء به کمال مطلوبش، مشروط به چیست؟ (۱) مانعی در راه طبیعت قرار نگیرد. (۲) طبیعت همواره در سکون و ثبات باشد. ه) کدامیک از موارد زیر جزء منابع «حکمت متعالیه» نیست؟ (۱) عرفان اسلامی به خصوص اندیشه‌های محی‌الدین ابن‌عربی (۲) فلسفه غرب به خصوص اندیشه‌های کانت	۳
	صفحه ۱ از ۳	

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				Azmoon.medu.ir			
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
		نمره					

مشخص کنید، هر کدام از اصطلاحات ستون سمت چپ، با کدام عبارت از ستون سمت راست ارتباط دارد؟

ستون سمت راست	ستون سمت چپ (یک مورد اضافی است)
الف) فردی در بازی فوتبال، تسلط و ابتکار دارد.	۱) عقل هیولایی
ب) کودکی، تفاوت بودن و نبودن توپ فوتبال را می داند.	۲) عقل بالمستفاد
ج) کودکی، بازی فوتبال را آموخته است.	۳) عقل بالملکه
د) نوزادی، استعداد یادگیری فوتبال را دارد.	۴) عقل فعال
	۵) عقل بالفعل

مشخص کنید، هر یک از عبارت های زیر، به کدام یک از اصول فلسفی داخل پرانتز اشاره دارد؟
(اصل علیّت - اصل سنخیت - اصل وجوب علی و معلولی)

الف) اگر تمامی شرایط پرتاب ماهواره، فراهم باشد، قطعاً پرتاب می شود.

ب) با توجه به زاویه پرتاب ماهواره و میزان سرعت و شتاب آن، پیش بینی می شود، ماهواره با موفقیت در مدار زمین قرار گیرد.

ج) میان وزن و سرعت حمل ماهواره، ارتباط و پیوستگی وجود دارد.

«درک و دریافت فلسفی از متن»

متن زیر را به دقت بخوانید و مشخص کنید، هر یک از موارد (الف)، (ب)، (ج) و (د) با کدام یک از اصول فلسفی داخل کادر متناظر است؟

۱- اصل وجود ۲- وحدت حقیقت وجود ۳- اصالت ماهیت ۴- مراتب داشتن وجود

«غروب بود، استادی با شاگردش، وارد مسجدی شدند که پنجره هایی با شیشه های رنگارنگ داشت. نور آفتاب با عبور از شیشه ها، به صورت پرتوهایی رنگارنگ، به درون مسجد می تابید. استاد گفت: **(الف)** چه نورهای واقعی و گوناگونی؟! شاگرد با کمال احترام پاسخ داد: استاد عزیز! بیشتر که دقت کنیم، درمی یابیم، **(ب)** همه این پرتوها، نور است؛ زیرا **(ج)** حقیقت پرتوهای نور، یک چیز بیش نیست، و **(د)** هر چه از پنجره ها دورتر می شویم، نور، ضعیف تر می شود.»

با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، جدول زیر را با کلمات مناسب داخل پرانتز کامل کنید.
(مغرب کامل - مغرب وسطی - مشرق محض)

آمیختگی نور و ظلمت	محل فرشتگان	عالم بی بهره از نور
الف)	ب)	ج)

سوالات آزمون نهایی درس: فلسفه ۲		پایه: دوازدهم		رشته: ادبیات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی		تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴	
تعداد صفحه: ۳		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران		نام و نام خانوادگی:	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش			
(داخل و خارج از کشور) – خرداد ۱۴۰۴				Azmoon.medu.ir			
ردیف		سوالات (پاسخ برگ دارد)					
نمره							

	صفحه ۲ از ۳	
	به سوال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید.	
۸	«واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید.	۰.۵
۹	چرا برخی افراد فکر می‌کنند، گاهی در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است؟	۰.۵
۱۰	«رعایت قوانین شهروندی» بیانگر کارکرد عقل نظری است یا عملی؟	۰.۵
۱۱	از دیدگاه فارابی، مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، شبیه به چیست؟	۰.۵
۱۲	یکی از شکل‌های مخالفت با عقل، در جهان اسلام را بنویسید.	۰.۵
۱۳	از نظر ابن‌سینا، خشوع و خشیت دانشمند در برابر حق، نتیجه‌ی چیست؟	۰.۵
۱۴	کدام‌یک از مباحث فلسفه‌ی ملاصدرا، متناظر با سفر سوم سالک است؟	۰.۵
	به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید.	
۱۵	چرا گزاره‌ی «اقیانوس موجود است» نیازمند دلیل است؛ اما گزاره‌ی «اقیانوس جسم است» بی‌نیاز از دلیل است؟	۱
۱۶	تفاوت دیدگاه دیوید هیوم، با تجربه‌گرایان در مورد منشأ درک و پذیرش اصل علیت را بنویسید.	۱
۱۷	نقد هیوم، بر برهان نظم در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱
۱۸	مقدمات و نتیجه‌ی برهان وجوب و امکان ابن‌سینا، در اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱.۵
۱۹	نظر دکارت در مورد عقل و توانایی‌های آن را بنویسید.	۱.۵
۲۰	چهار مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله از نظر فارابی را نام ببرید؟	۱
۲۱	ویژگی‌های کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» علامه طباطبایی را نام ببرید. (۳ مورد)	۰.۷۵
	موفق باشید	
۲۰	صفحه ۳ از ۳	

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره گذاری	نمره	

۱	الف) (درست، صفحه ۳) (۰,۲۵ نمره) ج) (درست، صفحه ۴۸) (۰,۲۵ نمره) ه) (درست، صفحه ۶۶) (۰,۲۵ نمره) ز) (نادرست، صفحه ۸۰) (۰,۲۵ نمره) ب) (نادرست، صفحه ۱۶) (۰,۲۵ نمره) د) (نادرست، صفحه ۵۷) (۰,۲۵ نمره) و) (نادرست، صفحه ۷۳) (۰,۲۵ نمره) ح) (درست، صفحه ۱۰۵) (۰,۲۵ نمره)	۲	
۲	الف) ضروری / وجوبی، ص. ۸ د) شهود، ص. ۵۴ ز) وجود / هستی، ص. ۹۶ ب) علت العلل یا علت نخستین یا آفریننده، خدا، ص. ۲۵ ج) مثال خیر، ص. ۳۲ ه) عقل، ص. ۶۵ ح) هانری کربن، ص. ۱۰۶ و) حکیم متأله، ص. ۸۵	۲	
۳	الف) (۱- ممکن الوجود - ممکن الوجود، ص. ۱۱) ج) (۲- وجدان اخلاقی، ص. ۳۶) ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱) ب) (۱- نفی وجوب علی و معلولی - نفی غایت مندی، ص. ۲۳) د) (۱- مانعی در کار نباشد، ص. ۸۱)	۱,۲۵	
۴	الف) (۲- عقل بالمستفاد) ب) (۳- عقل بالملکه) ج) (۵- عقل بالفعل) د) (۱- عقل هیولایی) ص. ۶۴-۶۵ ب) (۱- اصالت ماهیت) ب) (۱- اصالت وجود) ج) (۲- وحدت حقیقت وجود) د) (۴- مراتب داشتن وجود) ص. ۹۲-۹۵ الف) (الف) اصل وجوب (ضرورت) علی و معلولی ب) اصل سنخیت ج) اصل علّیت ص. ۲۰ ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱)	۱	
۵	الف) اصل وجوب (ضرورت) علی و معلولی ب) اصل سنخیت ج) اصل علّیت ص. ۲۰ ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱)	۰,۷۵	
۶	الف) (۳- اصالت ماهیت) ب) (۱- اصالت وجود) ج) (۲- وحدت حقیقت وجود) د) (۴- مراتب داشتن وجود) ص. ۹۲-۹۵ ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱)	۱	
۷	الف) مغرب و وسطی ب) مشرق محض ج) مغرب کامل ص. ۸۴ ه) (۲- فلسفه غرب به خصوص اندیشه های کانت، ص. ۹۱)	۰,۷۵	
۸	همه موجوداتی که به واسطه علت هایشان، وجود برایشان ضروری شده است / ممکن الوجودی که به واسطه علتش به وجود آمده است. / ممکن الوجودی که به واسطه امر بیرونی، ضرورت وجود یافته است. / چیزهایی که در مقام ذات امکانی اند و به واسطه امر بیرونی (علت) از حالت امکانی خارج شده اند و به وجود آمده اند. ص. ۱۱-۱۲ (ذکر یکی از موارد فوق یا عباراتی مشابه نمره لحاظ شود)	۰,۵	
۹	الگوی اول پاسخ: از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند. ص. ۲۴ الگوی دوم پاسخ: علت ناقصه (اجزاء علت) را به جای علت تامه در نظر می گیرند.	۰,۵	
۱۰	عقل عملی. ص. ۵۵ در صورت اینکه دانش آموز بنویسد، علم عملی یا دانش عملی، (نمره) لحاظ شود.	۰,۵	
۱۱	آفتاب (نور) به چشم. ص. ۶۳ / خورشید به چشم.	۰,۵	
۱۲	محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن؛ مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیراسلامی. ص. ۶۰ (ذکر یک مورد کافی است)	۰,۵	
۱۳	تأمل در رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا (نمره)، در کنار تحقیق در روابط میان پدیده ها. (نمره) / عبور از ظاهر پدیده ها به باطن آن ها (نمره) ص. ۸۱ (ذکر دو مورد کافی است)	۰,۵	
۱۴	افعال خداوند (نمره) و ربوبیت (نمره) و حکمت الهی. (نمره) ص. ۹۱ (ذکر دو مورد کافی است)	۰,۵	
	صفحه ۱ از ۳		

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایثارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره گذاری	نمره	

۱۵	زیرا «موجود بودن»، اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» نیست (۵، نمره) اما «جسم بودن» اجزاء ذاتی (تعریفی) «اقیانوس» است. (۵، نمره) ص. ۵ (اگر دانش آموز با ادبیات متفاوتی همین مضمون را ذکر نمود، نمره تعلق بگیرد.)	۱
۱۶	الگوی اول پاسخ: هیوم برخلاف تجربه گرایان، معتقد است که رابطه ضروری میان علت و معلول یک موضوع حسی نیست (۵، نمره) و آن را، نمی توان از طریق مشاهده حسی و تجربه به دست آورد. (۵، نمره) الگوی دوم پاسخ: تجربه گرایان معتقدند تکرار و توالی و هم زمانی منشأ درک علیت است (۵، نمره) اما هیوم آن را صرفاً انعکاس و تداعی ذهنی یا حالت روانی ناشی از توالی و پشت سرهم آمدن پدیده ها می داند (۵، نمره). ص. ۱۶-۱۷ (در صورتی که دانش آموز یکی از الگوهای پاسخ را بنویسد، نمره تعلق می گیرد)	۱
۱۷	این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. (۵، نمره) / این برهان، فقط می تواند ثابت کند که یک ناظم و خالق این جهان را اداره می کند. (۵، نمره) / اما ثابت نمی کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند به علت نیست و وجودی ازلی و ابدی دارد. (۵، نمره) ص. ۳۵ (ذکر دو مورد کافی است)	۱
۱۸	الگوی اول پاسخ: مقدمه ۱) وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم، می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم (بودن و نبودن) مساوی اند؛ هم می توانند باشند و هم می توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن الوجودند. (۵، نمره) مقدمه ۲) ممکن الوجودهای بالذات، برای اینکه از تساوی میان وجود و عدم درآیند و وجود برای آن ها ضروری گردد و موجود شوند، نیازمند علتی هستند که خودش ممکن الوجود نباشد بلکه واجب الوجود بالذات باشد؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی اوست و از او جدا نمی شود. (۵، نمره) نتیجه) پس، موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. (۵، نمره) ص. ۴۵ الگوی دوم پاسخ: مقدمه ۱: موجودات این جهان، ذاتاً ممکن الوجودند / یعنی ذاتاً نسبت شان با وجود و عدم مساوی است. (۵، نمره) مقدمه ۲: هر ممکنی برای خروج از این تساوی (حالت امکانی) نیازمند علتی (واجب الوجود بالذات) است. (۵، نمره) نتیجه: پس واجب الوجود بالذات موجود است. (۵، نمره) (در صورتی که دانش آموز یکی از الگوهای پاسخ را بنویسد، نمره تعلق می گیرد)	۱، ۵
۱۹	به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقلی (۲۵، نمره) / استدلال های عقلی محض (۲۵، نمره) / و نیز تجربه توجه داشت. (۲۵، نمره) / او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد و غیرمادی انسان و اختیار او را اثبات کند. (۵، نمره) / البته او دیگر به عالم عقل به عنوان یک عالم برتر و متعالی در جهان، عقیده ای نداشت (۲۵، نمره) / عبارت معادل قسمتی که زیر آن خط کشیده شده: عقل را صرفاً همان دستگاه تفکر و استدلال به حساب می آورد که می تواند ابزار شناخت انسان قرار بگیرد (۲۵، نمره) / ص. ۵۷	۱، ۵
۲۰	از نظر او، ریاست جامعه باید برعهده کسی باشد که روحی بزرگ (۲۵، نمره) و سرشتی عالی دارد (۲۵، نمره) و به عالی ترین درجات تعقل رسیده (۲۵، نمره) و می تواند احکام و قوانین الهی را دریافت کند (۲۵، نمره)؛ و می تواند با فرشته وحی اتصال دائمی داشته باشد. (۲۵، نمره) ص. ۷۶ (ذکر چهار مورد کافی است)	۱
	صفحه ۱۲ از ۳	

راهنمای نمره گذاری آزمون نهایی درس: فلسفه ۲	پایه: دوازدهم	ساعت شروع: ۷:۳۰ به وقت تهران	تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/۰۴
تعداد صفحه: ۳	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، آموزش از راه دور، ایتارگران، داوطلبان آزاد و متقاضیان ایجاد و یا ترمیم سابقه تحصیلی (داخل و خارج از کشور) - خرداد ۱۴۰۴	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش Azmoon.medu.ir		
ردیف	راهنمای نمره گذاری	نمره	

۲۱	۱- حاصل جلسات تدریس فلسفه اسلامی به سبکی که مسائل روز، در آن طرح شده باشد. ۲- شامل متن اصلی و پاورقی های «فلسفه و روش رئالیسم» توضیحی است. ۳- متن را علامه طباطبائی نوشته و پاورقی ها را استاد شهید مطهری که در آن جلسات حضور داشته، به اصل مباحث افزوده است. ۴- این کتاب در روشن کردن افکار طلب و دانشجویان و دانش پژوهان نقشی تعیین کننده در تاریخ معاصر ایران داشته است. ۵- علامه طباطبائی و مطهری در این کتاب نشان دادند که می توان از ذخیره فلسفی صدرایی بهره گرفت و متناسب با مهم ترین مسئله های فلسفی روز، مجموعه ای تألیف کرد که پاسخگوی نیازهای ما در همین عصر باشد. ۶- ویژگی دیگر این کتاب که تا آن روز در حوزه فلسفه در ایران سابقه نداشت، نگاه تطبیقی به فلسفه بود. ۷- علامه و استاد مطهری در این کتاب تلاش می کنند که در مباحث مهمی مثل معرفت شناسی و وجودشناسی، دیدگاه های فیلسوفان اروپایی و ماتریالیست ها را با دیدگاه خود در فلسفه اسلامی مقایسه کنند و ارزیابی خود را ارائه دهند. (ذکر سه مورد از موارد فوق کافی است، و هر مورد ۰,۲۵ نمره دارد)	۰,۷۵
	موفق باشید	۲۰
	صفحه ۳ از ۳	